

KRONIKA

Bibliotekininkystės katedra 1965 m.

1965 m. vasario mėn., švenčiant Tarybų Lietuvos 25-metį, už nuopelnus bibliotekininkystės srityje Lietuvos TSR Kultūros ministerija apdovanojo bibliotekininkystės katedros vyr. dėstytoją V. Lyrovą ir G. Raguotienę „Knygos bičiulio“ ženkleliu.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1965 m. spalio 15 d. įsaku bibliotekininkystės katedros vyr. dėstytojas Kl. Sinkevičius buvo apdovanotas Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Garbės raštu. Kl. Sinkevičiui įteiktas taip pat Tarybų Lietuvos 25-ųjų metinių atminimo ženklas „Už gerą darbą ir aktyvią visuomeninę veiklą“.

1965 m. kovo 10—11 d. Vilniuje įvyko Respublikinės tarpžinybinės bibliotekų tarybos V plenumas, kuriame buvo svarstomi pasiruošimo antrajai respublikos bibliotekų darbuotojų konferencijai bei tarpžinybinių bibliotekų tarybų darbo klausimai. Plenumo darbe aktyviai dalyvavo bibliotekininkystės katedros dėstytojai. Respublikinės tarpžinybinės bibliotekų tarybos pirmininkas vyr. dėstytojas Kl. Sinkevičius skaitė pranešimą apie tarpžinybinių tarybų darbą bei jo išvystymo uždavinius. Dėstytojas P. Saudargas skaitė paskaitą apie socialinius tyrimus bibliotekose, vyr. dėstytojas Kl. Sinkevičius — apie kai kuriuos respublikos bibliotekų istorijos klausimus.

1965 m. balandžio 6—8 d. Vilniaus Valstybiniame V. Kapsuko v. universitete įvyko mokslo personalo mokslinė konferencija, skirta Tarybų Lietuvos 25-mečiui. Aktualias skaitytojų interesų tyrinėjimo problemas nagrinėjo dėstytojas P. Saudargas pranešime „Skaitytojų interesų pažinimo kryptys ir metodai“ (remiantis Grigiškių popieriaus kombinate atliktais tyrimais) ir vyr. dėstytoja G. Raguotienė pranešime „Vaikų skaitymo interesų tyrimas buržuazijos valdymo metais Lietuvoje“. Docentas V. Žukas skaitė pranešimą apie lituanikos medžiagą rusų bibliografijose (iki 1917 m.). Dabartinę Pabaltijo respublikų valstybinės bibliografijos būklę ir jos vystymosi perspektyvas nušvietė vyr. dėstytojas V. Lyrovas pranešime „Valstybinės bibliografijos išvystymas tarybinio Pabaltijo respublikose“.

1965 m. lapkričio 18—20 d. Vilniuje įvyko Lietuvos TSR bibliotekininkų antroji mokslinė konferencija, skirta Tarybų Lietuvos 25-osioms metinėms paminėti. Ją organizuojant, aktyviai dalyvavo bibliotekininkystės katedra. Konferencijos organizavimo komisijos pirmininku buvo vyr. dėstytojas Kl. Sinkevičius. Šios komisijos nariu buvo vyr. dėstytoja G. Raguotienė, vadovavusi konferencijoje darbo su vaikais sekcijai. Katedros dėstytojai konferencijoje skaitė pranešimus: „Tarybų Lietuvos bibliotekų pasiekimai ir tolesni jų darbo išvystymo uždaviniai“ (Kl. Sin-

kevičius), „Bibliografijos vaidmuo Lietuvos TSR ekonominėje ir kultūrinėje statyboje“ (V. Žukas). Pranešimą apie bibliotekos vaidmenį mokymo ir auklėjimo procese skaitė G. Raguotienė. P. Saudargas nušvietė skaitytojų interesų tyrimo problemą bibliotekose. A. Kanclerio pranešimas buvo skirtas bibliotekinių procesų mechanizavimo ir automatizavimo klausimams. Be pagrindinių pranešimų, diskusijose dalyvavo V. Lyrovas, St. Dubauskas ir kiti respublikos bibliotekininkai.

1965 m. gegužės 20–22 d. Rygoje įvyko Latvijos TSR, Lietuvos TSR ir Estijos TSR bibliotekų darbuotojų konferencija, skirta Tarybų valdžios atkūrimo Pabaltijyje 25-mečiui. Į Tarybų Lietuvos delegaciją dalyvauti konferencijoje įėjo ir bibliotekininkystės katedros vyr. dėstytojas Kl. Sinkevičius. Konferencijoje Kl. Sinkevičius skaitė pranešimą tema „Bibliotekinių kadru rengimo Lietuvos TSR sistema“.

1965 m. kovo 23–25 d. Maskvoje įvyko Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos—Tarybų Sąjungos seminaras bibliotekininkystės klausimais. Seminare dalyvavęs Kl. Sinkevičius kalbėjo diskusijoje, svarstant CSSR bibliotekininkų pranešimus.

1965 m. rugpiūčio 16–20 d. Helsinkyje įvyko 31-oji Tarptautinės bibliotekininkų asociacijų federacijos (FIAB—IFLA) sesija. Tarybinių bibliotekininkų delegacijos sudėtyje dalyvavo bibliotekininkystės katedros vyr. dėstytojas Kl. Sinkevičius. Kl. Sinkevičius parengė pranešimą tema: „Bibliotekinių kadru rengimo Lietuvos TSR sistema“, kuris buvo referuotas šios sesijos profesinio lavinimo sekcijoje bei padaugintas ir išplatintas sesijos dalyvių tarpe.

Bibliotekininkystės ir bibliografijos moksliniai darbai

1965 m. laikotarpiu bibliotekininkai praturtino lietuvių kultūros istorijos mokslą dar trimis disertacijomis.

1965 m. birželio 25 d. Vilniaus Valst. V. Kapsuko v. universitete Lietuvos TSR Mokslų akademijos Centrinės bibliotekos vyriausiasis bibliografas dabartinis bibliotekininkystės katedros vyr. dėstytojas J. Basiulis apgynė disertaciją filologijos mokslų kandidato laipsniui įgyti tema „Lietuvos TSR spaudos bibliografiniai metraščiai“. Mokslinis disertacijos vadovas—SNO Hameršeldo v. bibliotekos direktorius buvęs bibliotekininkystės katedros vedėjas docentas L. Vladimirovas. Oficialūs oponentai—istorijos mokslų daktaras J. Jurginis ir filologijos mokslų kandidatas docentas V. Žukas.

Disertacijoje nagrinėjama einamosios registracinės bibliografijos istorija (pradedant 1732 m.) ir nušviečiama šio tipo bibliografijos būklė Tarybų Lietuvoje.

Disertacijos įvadinėje dalyje palyginamos Lietuvos TSR spaudos bibliografinių metraščių ypatybės su Visasąjunginių knygų rūmų metraščiais, pabrėžiamas metraščių ryšys su rekomendacine ir kraštotyrene bibliografija. Pirmajame skyriuje nagrinėjama einamosios registracinės bibliografijos vystymosi istorija. Sis skyrius remiamas daugelio bibliografinių leidinių analize ir gausia istorine medžiaga. Antrajame ir trečiajame skyriuose nagrinėjamas Lietuvos TSR Knygų rūmų darbas, mokslinė-metodinė metraščių sudarymo organizacija ir kiti klausimai.

J. Basiulio disertacija yra vertinga teorinė ir metodinė medžiaga lietuvių bibliografijos istorijos tyrinėjimui. Ji turi didelę praktinę reikšmę, vystant Lietuvos TSR Knygų rūmų bibliografinį darbą.

1965 m. birželio 28 d. Vilniaus Valst. V. Kapsuko v. universitete apgynė disertaciją Vilniuje viešėjęs SNO Hameršeldo v. bibliotekos direktorius docentas L. Vladimirovas.

Disertaciją sudaro devyniolika išspausdintų darbų, apimančių vieną bendrą temą — „Lietuvos bibliotekų ir knygos istorijos bruožai (XV a.—1917 m.)“. Straipsniuose nagrinėjami bibliotekų, spaudos atsi-radimo, knygų platinimo ir kiti kultūros, švietimo istorijos Lietuvoje klausimai. Savo darbus docentas L. Vladimirovas pagrindė archyvine, iki šiol niekur neskelbta medžiaga.

Oficialūs oponentai — istorijos mokslų daktaras J. Jurginis ir filologijos mokslų kandidatas docentas V. Žukas gerai įvertino šį lietuvių tautos kultūros istorijai reikšmingą darbą.

Už disertaciją docentui L. Vladimirovui suteiktas istorijos mokslų kandidato laipsnis.

1965 m. rugsėjo 23 d. Vilniaus Valst. V. Kapsuko v. universitete vyr. dėstytoja G. Raguotienė apgynė disertaciją tema „Jaunesniojo ir vidutinio mokyklinio amžiaus vaikų užklasinio skaitymo problema buržuazijos valdymo laikotarpiu Lietuvoje“ (mokslinis vadovas filologijos mokslų kandidatas docentas V. Auryla). Už šį darbą G. Raguotienei pripažintas pedagogikos mokslų kandidato laipsnis.

Disertacijos įvade G. Raguotienė nušvietė tas buržuazinės Lietuvos visuomenines-politines ir kultūrinės sąlygas, kurios nulėmė vaikų užklasinio skaitymo palikimo turinį ir išsivystymą. Pirmojoje disertacijos dalyje — „Pedagoginiai ir metodiniai užklasinio vaikų skaitymo problemos aspektai“ — nagrinėjami vaikų užklasinio skaitymo uždaviniai, užklasinio skaitymo šaltinių problema, vaikų interesų pažinimo metodai, vadovavimas vaikų skaitymui ir kiti klausimai. Antrojoje dalyje — „Vaikų literatūra — pagrindinis vaikų skaitymo šaltinis“ — nušviečiama vaikų literatūros būklė 1919—1940 m. Trečiojoje dalyje — „Mokyklinės bibliotekos — pagrindinė vaikų užklasinio skaitymo bazė“ — nagrinėjamas bibliotekų darbas. Disertacijos pabaigoje kritiškai įvertinamas 1919—1940 m. laikotarpio vaikų užklasinio skaitymo tyrinėjimo palikimas, nurodomos galimybės panaudoti jį, vystant tarybinę lietuvių pedagogiką ir bibliotekininkystę.

Oficialūs oponentai — profesorius J. Budzinskis ir pedagogikos mokslų kandidatė M. Karčiauskienė — savo atsiliepimuose pažymėjo, kad disertacija turi didelę reikšmę, tiek atliekant teorinius vaikų psichologijos tyrinėjimus, tiek praktinėje tarybinių bibliotekų veikloje.

D. Kastanauskaitė